

Stosowanie leków przeciwdepresyjnych a ryzyko wystąpienia raka jelita grubego: kontrolowane badanie kliniczne z ograniczeniem populacji badanej

Use of antidepressants and risk of colorectal cancer: a nested case-control study

Wanning Xu, Hani Tamim, Stan Shapiro, *Mary Rose Stang*, Jean-Paul Collet

Streszczenie

Założenia: Wyniki badań na zwierzętach sugerują, że inhibitory zwrotnego wychwyty serotoniny (SSRI) upośledzają rozwój guzów jelita grubego i odbytnicy, podczas gdy trójpierścieniowe leki przeciwdepresyjne (TLP) zwiększają ryzyko wystąpienia raka jelita grubego i odbytnicy. Autorzy postawili sobie za cel ocenę, czy stosowanie SSRI powodowało obniżenie ryzyka zachorowania na raka jelita grubego i odbytnicy, a stosowanie TLP powodowało wzrost ryzyka wystąpienia raka jelita grubego i odbytnicy.

Metody: Autorzy przeprowadzili kontrolowane badanie kliniczne oparte na ograniczonej populacji, trwające od 1 stycznia 1981 r. do 31 grudnia 2000 r., obejmujące grupę pacjentów w wieku 5-58 lat spośród zarejestrowanych w Saskatchewan Health i określonych jako pacjenci, którzy mogliby odnieść korzyść z przepisywanych leków. Pomiędzy 1 stycznia 1981 r. a 31 grudnia 2000 r. stwierdzono 6544 przypadków raka jelita grubego i odbytnicy w rejestrze Agencji Raka Saskatchewan i przeanalizowano je pod względem użycia TLP; pomiędzy 1 stycznia 1981 r. a 30 grudnia 2000 r. zidentyfikowano w rejestrze Agencji Raka Saskatchewan i zanalizowano pod względem zastosowania leków SSRI 3367 przypadków raka jelita grubego i odbytnicy. Dla każdego przypadku ustalono cztery przypadki kontrolne, zgodne pod względem wieku, płci, i czasu kalendarzowego (tzn. wolne od rozpoznania raka w ciągu miesiąca kalendarzowego, w którym ustalono rozpoznanie raka dla badanego przypadku), wybrane losowo przez statystyka, który posługiwał się próbą intensywności gęstości. Autorzy ocenili współczynniki częstości w populacji z rakiem jelita grubego w powiązaniu z przyjmowaniem leków antydepresyjnych, analizując dawkowanie leków i czas ich stosowania.

Wyniki: Obniżone ryzyko zachorowania na raka jelita grubego i odbytnicy było związane z wysokimi (np. $>6,0 \times 10^{-5}$ mol na dzień) dziennymi dawkami SSRI w ciągu 0-5 lat przed rozpoznaniem raka (współczynnik częstości 0,70 [95% CI 0,50-0,96], p dla tendencji = 0,0172), dostosowanymi do wieku, płci, przyjmowania niesteroidowych leków przeciwzapalnych (NSAID) w tym samym okresie, stosowania SSRI w czasie 6-10 lat przed czasem wskaźnikowym (tj. datą ustalenia rozpoznania dla rozpatrywanego przypadku i takiej samej daty dla odpowiadających przypadków kontrolnych). Nie stwierdzono konsekwentnego związku pomiędzy ryzykiem wystąpienia raka jelita grubego i odbytnicy a przyjmowaniem TLP.

Interpretacja: Przyjmowanie SSRI może zatrzymać wzrost guzów jelita grubego i odbytnicy poprzez bezpośrednie zahamowanie wzrostu lub bezpośredni efekt cytotoksyczny. Potrzebne są kolejne badania z bardziej kompletną oceną czynników oddziałujących, takich jak czynniki związane ze sposobem życia (tj. dieta), przyjmowanie leków, choroby towarzyszące (cukrzyca, zapalne choroby jelit), które mogą wpływać na rozwój raka jelita grubego i odbytnicy.

